

ERF dienst

Vorig jaar trok Herman Finkers een volle kerk en veel tv-kijkers met zijn *Missa in Mysterium*. Vanwaar die belangstelling voor een katholieke Mis?

foto: Jan Hordijk

Finge tijd geleden zag ik op de tv een populair-wetenschappelijk programma waarin een smaaktest werd gedaan. De proefpersonen kregen te horen dat een fabrikant van chocolademelk een nieuwe variant wilde testen; het ver-

zoek was om het nieuwe product te proberen naast twee bestaande versies. Op tafel stonden drie mokken. Er werd geproefd, en een van de drie kwam er als lekkerste uit. Hierna werd verteld dat de test over iets anders ging. In de drie mokken zat precies dezelfde chocolademelk, maar de mokken waren verschillend van kleur. Zonder het te weten had het panel niet gekozen voor een favoriete smaak maar voor een kleur - een kleur, aldus een deskundige, die leek op de verpakking

liturgische ontwikkelingen van de afgelopen decennia. Op veel plaatsen is het accent komen te liggen op uitleg, op het begrijpelijk maken van wat er gebeurt, en dat is ten koste gegaan van het mysterie. "Het feit dat het allemaal te begrijpen moet zijn, is het loslaten van de katholieke gedachte. In de katholieke kerk heeft eigenlijk een reformatie plaatsgevonden waarin men de Bijbel en de uitleg daarvan meer centraal stelt en het mysterie

Centraal in de rooms-katholieke kerk staat het Mysterie. Het leven is een geheim.

Het vrouwen-
koor Wishful
Singing tijdens
de *Missa in
Mysterium*

van een vertrouwd chocolademerk van vroeger. Deze test zegt iets over hoe we waarmaken en oordelen. Vaak denken we dat onze mening wordt bepaald door de inhoud, maar het kan dus ook iets anders zijn. Een mooi voorbeeld is de *Missa in Mysterium* van theatermaker Herman Finkers, een Latijnse Mis die afgelopen najaar door zo'n negenhonderd bezoekers werd bijgewoond in de Plechelmusbasiliek in Oldenzaal en die op 25 december op de tv werd uitgezonden. Een en ander ging gepaard met veel publiciteit. Voor het bijwonen van de viering was zelfs zo veel belangstelling, zei Finkers, dat ze de kerk best nog een paar keer hadden kunnen vullen.

Praatliturgie

Waarom organiseert een theatermaker een rooms-katholieke Mis? Finkers is katholiek en liet in diverse interviews weten dat hij niet zo blij is met sommige

minder", zei hij in *Trouw*. "Centraal in de rooms-katholieke kerk staat het Mysterie. Het leven is een geheim. Dat is een wijsheid waar niemand aan kan tornen."

De liturgie is "een praatliturgie" geworden, zei Finkers in het *Nederlands Dagblad*. "Het Tweede Vaticaans Concilie in de jaren zestig stimuleerde het gregoriaans en het Latijn, en stond daarnaast ook de volkstaal en andere muziek toe - maar in de praktijk is er een soort afschaffing van het Latijn gekomen, en een afschaffing van het gregoriaans. Ik dacht: ooit wil ik een keer een mis organiseren en registreren."

Twee jaar geleden zag de Twente naar zijn karts school. In Oldenzaal werd het Plechelmusfeest voorbereid en daarbij ontstond verschil van mening over de taal. De ene groep wilde gregoriaans, dus Latijn, de andere wilde volkstaal: Nederlands. "Toen heb ik een open brief gestuurd, waarin ik stelde dat er een valse tegenstelling gemaakt werd: gregoriaans is ook voor een groot deel volkszang. In een honderd procent gregoriaanse mis heeft het volk heel veel te zingen. Al die formules, al die acclamaties, de paternosters, maar ook de vaste gezangen *kyrie* en *gloria*. Dit was de ideale aanleiding om te vragen of ik de kerk een keer tot mijn beschikking mocht hebben." Het was niet zijn bedoeling iets nieuws te brengen, in tegendeel, het ging om een eerbetoon aan het oude.